

ЗНАМ
И УМЕМ

Јелисавета Делић
Александра Стефановић
Александра Станић

КОНТРОЛНЕ ВЕЖБЕ

СРПСКИ ЈЕЗИК

за први разред основне школе

1

УВОД

Контролне вежбе из српског језика за први разред намењене су провери знања и вештина у областима *језик, писање и читање с разумевањем*. Задаци у контролним вежбама усклађени су с наставним планом и програмом. Вежбе омогућују наставницима да провере колико су њихови ученици савладали одређено градиво, ученицима – да провере чиме су више, а чиме мање овладали, а родитељима – да прате напредак свог детета.

Збирка садржи 25 контролних вежби распоређених у две целине, са задацима различитих типова.

Први део збирке садржи 10 контролних вежби којим се проверава почетно писање – од препознавања гласа и слова, самосталног састављања речи и кратких реченица, повезивања слике с речју и реченицом, као и употреба основних реченичних знакова. Девета и десета контролна вежба предвиђене су за проверу знања и вештина на крају првог полугодишта или на почетку другог.

Други део збирке садржи 15 контролних вежби којим се на књижевноуметничким и некњижевним текстовима проверава колико је ученик разумео прочитани текст и колико је овладао знањима из области језика и писања. Један део текстова припада обавезном програму, а други део избор је аутора вежби. Овим вежбама наставник стиче увид не само у то колико су ученици усвојили обрађено градиво и разумели текстове који су рађени на часовима већ и колико су оспособљени да примене одређена знања и вештине на непознатим текстовима, односно колико су оспособљени за самосталан рад. Последњом вежбом проверава се колико су ученици усвојили језичке, граматичке и књижевнотеоријске појмове и термине, о којима је било речи током наставног процеса, и колико су оспособљени да их активно користе.

На крају сваке вежбе дата је табела са описом области, односно описом знања и вештина који се испитују, а предвиђен је простор за наставников коментар о томе како је ученик урадио сваки задатак. Коментар може бити сведен само на знак за добро урађен задатак (✓) или на кратку напомену о томе у чему ученик греша.

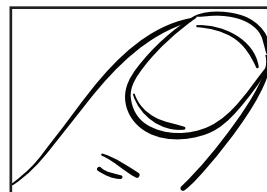
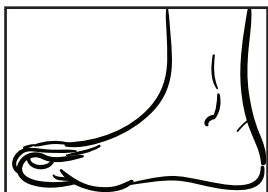
На крају збирке дати су примери задатака код којих може да се јави недоумица у вези с проценом вредности одговора.

Овде напиши своје име и презиме:

1. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

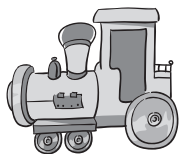
1

На сликама се налазе делови нашег тела.
Обој оне делове чији називи почињу гласом **н**.

2

Обој вагоне с неправилно написаним словима.

3

Допиши велико или мало слово које недостаје.
Ми смо започели, ти настави.

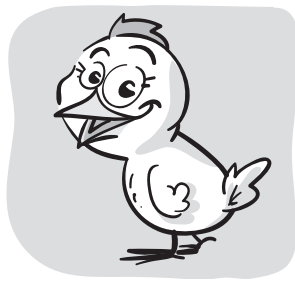
А а Е _ Р _ _ у Б _ _ ј

4

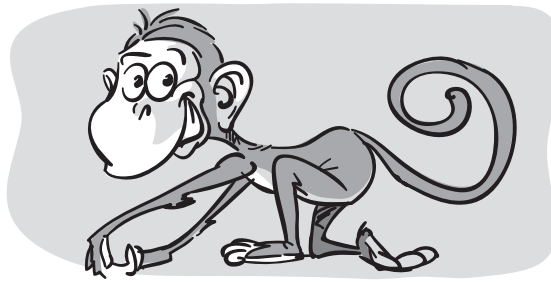
Које животиње видиш на сликама?
Допиши великим штампаним словима њихове називе.

Л

 Л

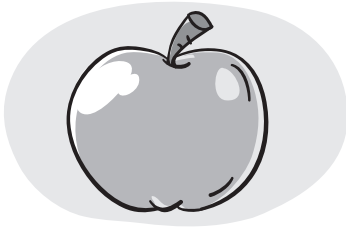

М М

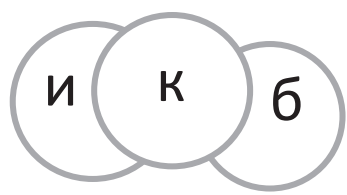
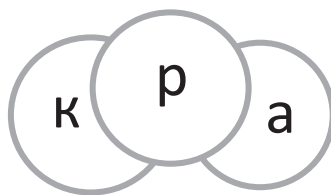
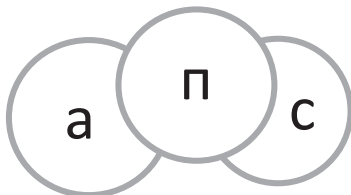
5

Које воћке видиш на сликама? Напиши њихове називе.

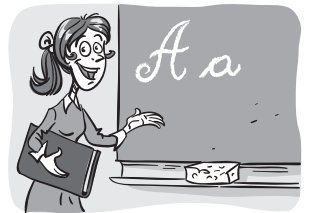
6

Који се називи животиња крију у овим круговима?
Напиши те називе.

7

Чиме се баве људи са слика? Настави да повезујеш, као што је започето.

УЧИТЕЉИЦА МОЛЕР ЛЕКАРКА ПОШТАР

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Препознаје гласове српског језика (одређује место гласова у речима).	
2. Препознаје слова азбуке.	
3. Правилно пише велика и мала штампана слова азбуке.	
4. Везује слова за гласове.	
5. Повезује слова у речи.	
6. Од задатих слова саставља реч са одређеним значењем.	
7. Повезује слике с речима.	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

2. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

1

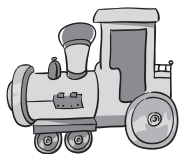
На сликама се налазе одевни предмети.

Обој оне предмете чији називи почињу гласом **п**.

2

Обој вагоне с неправилно написаним словима.

3

Допиши велико или мало слово које недостаје.

Ми смо започели, ти настави.

А а

Б _

Е _

_ ј

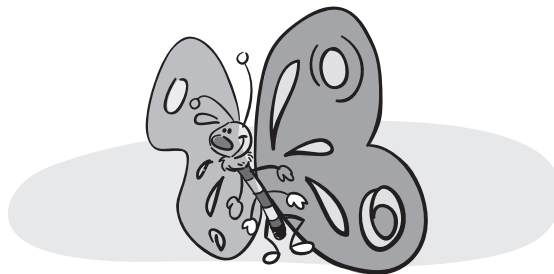
Р _

_ у

4

Које животиње видиш на сликама?

Допиши великим штампаним словима њихове називе.

М _ _

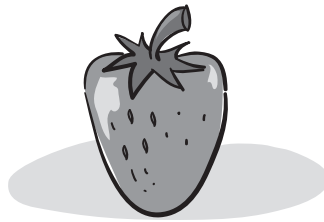
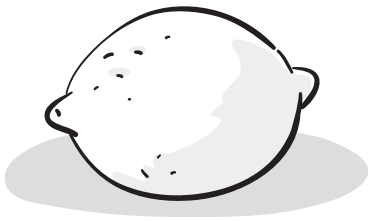
_ _ В _

Л _ _ _ И _

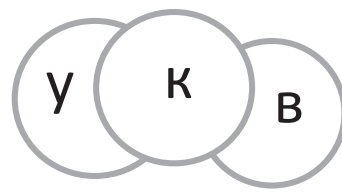
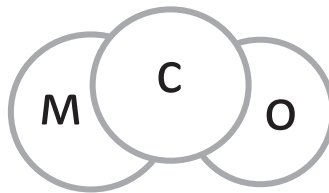
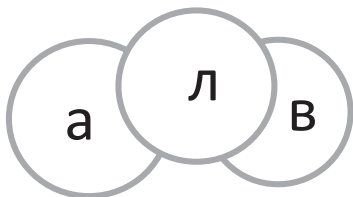
5

Које воће видиш на сликама? Напиши њихове називе.

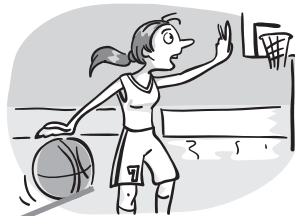
6

Који се називи животиња крију у овим круговима?
Напиши те називе.

7

Којим се спортом баве људи са слика? Настави да повезујеш, као што је започето.

ПЛИВАЊЕ

КОШАРКА

ФУДБАЛ

ТЕНИС

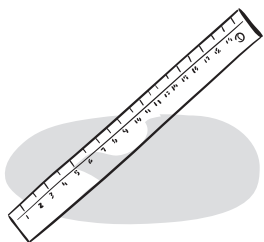
Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Препознаје гласове српског језика (одређује место гласова у речима).	
2. Препознаје слова азбуке.	
3. Правилно пише велика и мала штампана слова азбуке.	
4. Везује слова за гласове.	
5. Повезује слова у речи.	
6. Од задатих слова саставља реч са одређеним значењем.	
7. Повезује слике с речима.	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

3. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

1

Који се предмети налазе на сликама? Допиши штампана слова која недостају, тако да добијеш називе тих предмета.

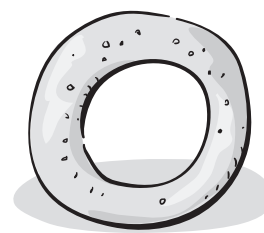
ле__ир

__аљина

__ен

__еврек

2

Поред сваког штампаног слова напиши велико и мало писано слово, као што је започето.

Тт *т* __ Сс *с* __ Аа __ __ Јј __ __ Љљ __ __ Уу __ __

3

Напиши малим писаним словима следеће речи:

јутро _____

село _____

тишина _____

омиљен _____

4

Раздвој усправним цртама речи у реченици, као у примеру:

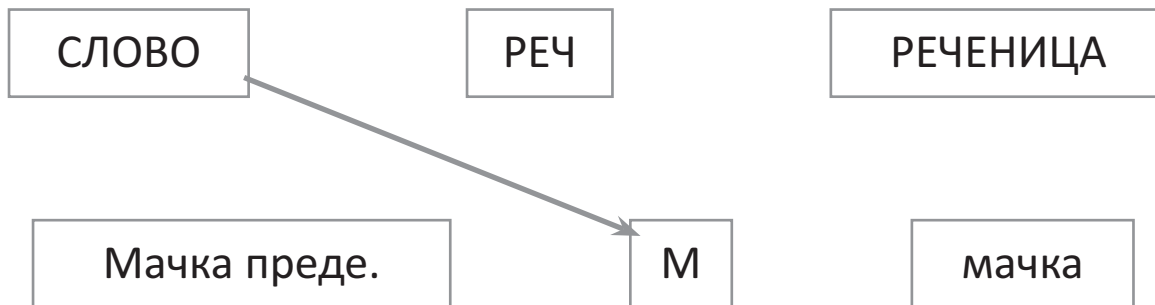
Пример: Киша|пада.

Данасвејеснег.

5

Настави да повезујеш, као што је започето.

6

Подвуци речи које треба написати великим почетним словом.

милена среда петица јова град

7

Шта ради девојчица са слике?
Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Седи на дрвету.
- б) Пење се на дрво.
- в) Скаче с дрвета.

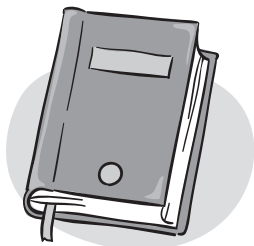
Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Препознаје гласове српског језика; везује слова за гласове.	
2. Правилно пише писана слова азбуке.	
3. Правилно пише речи писаним словима азбуке.	
4. Одваја речи у реченици.	
5. Уочава речи и реченице као посебне целине.	
6. Зна правописно правило о писању имена великим почетним словом.	
7. Повезује слику са реченицом.	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

4. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

1

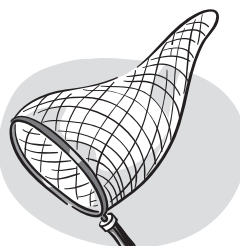
Који се предмети налазе на сликама? Допиши штампана слова која недостају, тако да добијеш називе тих предмета.

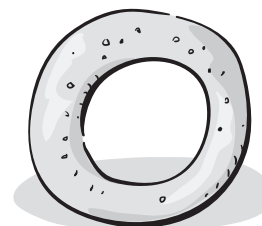
к__ига

__армоника

мре__а

__еврек

2

Поред сваког штампаног слова напиши велико и мало писано слово, као што је започето.

Шш ш __ Оо о __ Нн __ __ Лл __ __ Пп __ __ Ее __ __

3

Напиши малим писаним словима следеће речи:

машина _____

шоља _____

лустер _____

сјајан _____

4

Раздвој усправним цртама речи у реченици, као у примеру:

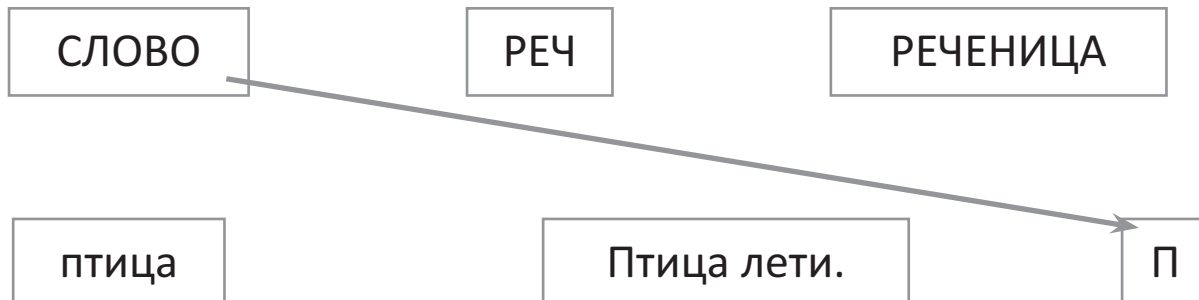
Пример: Сунцес|ија.

Данас пада киша.

5

Настави да повезујеш, као што је започето.

6

Подвуци речи које треба написати великим почетним словом.

јована недеља милан јединица село

7

Шта ради дечак са слике?
Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Седи на дрвету.
- б) Пење се на дрво.
- в) Скаче с дрвета.

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Препознаје гласове српског језика; везује слова за гласове.	
2. Правилно пише писана слова азбуке.	
3. Правилно пише речи писаним словима азбуке.	
4. Одваја речи у реченици.	
5. Уочава речи и реченице као посебне целине.	
6. Зна правописно правило о писању имена великим почетним словом.	
7. Повезује слику са реченицом.	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

5. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

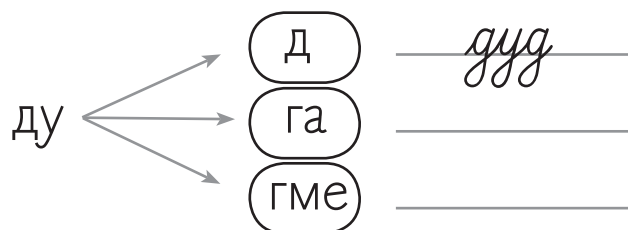
1

Поред сваког штампаног слова напиши велико и мало писано слово, као што је започето.

Г г *Г* _____ З з _____ К к _____ Б б _____
Ћ ћ _____ Ж ж _____ Ц ц _____ Џ џ _____

2

Састави и напиши речи писаним словима, као што је започето.

ду *дуг* _____

3

Заокружи слово испред правилно написане реченице.

- а) Ја волим да се играм
- б) ја волим да се играм.
- в) Ја волим да се играм.

4

Састави реченицу од задатих речи.

има

плаву

јакну

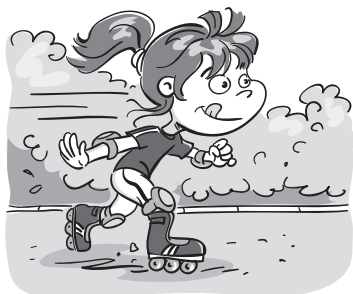
Дечак

окрени страну

5

Добро погледај слике и пажљиво прочитај реченице.
Затим повежи линијом слику са реченицом која је описује.

Деца иду у школу.

Зоран игра кошарку.

Зорана вози ролере.

6

Шта се дешава на слици? Напиши једну реченицу о томе.
Пиши штампаним или писаним словима.

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Пише писана слова азбуке.	
2. Пише писаним словима азбуке.	
3. Препознаје правилно написану реченицу. (Зна да реченица треба да почне великим словом и заврши се тачком.)	
4. Саставља реченицу од задатих речи.	
5. Повезује слику са одговарајућом реченицом.	
6. Саставља једноставне, потпуне реченице на задату тему (по слици).	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

6. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

1

Поред сваког штампаног слова напиши велико и мало писано слово, као што је започето.

П п *П* _____

В в *в* _____

Д д _____

Ч ч _____

Х х _____

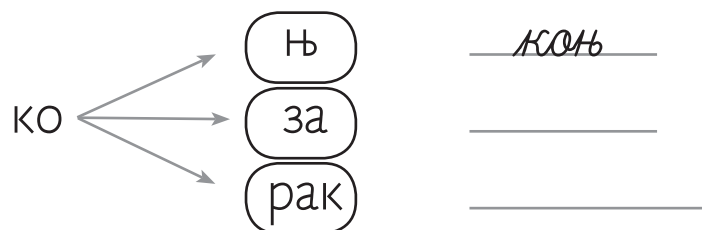
Ф ф _____

Њ њ _____

Ћ ћ _____

2

Састави и напиши речи писаним словима, као што је започето.

3

Заокружи слово испред правилно написане реченице.

а) Ја сам добар спортиста

б) ја сам добар спортиста.

в) Ја сам добар спортиста.

4

Састави реченицу од задатих речи.

има

црвену

хаљину

Девојчица

окрени страну

5

Добро погледај слике и пажљиво прочитај реченице.
Затим повежи линијом слику са реченицом која је описује.

Зорана залива цвет.

Михаило се љуља.

Овца пасе траву.

6

Шта се дешава на слици? Напиши једну реченицу о томе.
Пиши штампаним или писаним словима.

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Пише писана слова азбуке.	
2. Пише писаним словима азбуке.	
3. Препознаје правилно написану реченицу. (Зна да реченица треба да почне великим словом и заврши се тачком.)	
4. Саставља реченицу од задатих речи.	
5. Повезује слику са одговарајућом реченицом.	
6. Саставља једноставне, потпуне реченице на задату тему (по слици).	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

7. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

1

Стави одговарајући знак ☐ ☐ ☐ на крај сваке реченице.

Шта је Тома нацртао

Тома је нацртао змаја

Пустити змаја

2

Ко је поставио питање: Ања или Јован? _____

3

Из које реченице сазнајемо какав је поклон добила Ленка?
Заокружи слово испред те реченице.

- а) Да ли ти се допада поклон?
- б) Отвори одмах поклон!
- в) Добила сам компјутер.

4

Напиши две реченице о неком свом другу или другарици.
Води рачуна о великом слову и тачки.

5

Марко иде с Тањом у исто одељење. Марку се свиђају пегице на Тањином лицу и њена коса. Тања је увек везује у два репића. На њима има лепе машнице.

Пронађи Тању на сликама на основу текста.
Заокружи слово испод слике на којој је Тања.

а)

б)

в)

г)

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Правилно употребљава тачку, знак питања и знак узвика.	
2. Разликује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајну, упитну, заповедну).	
3. Разликује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајну, упитну, заповедну).	
4. Саставља једноставне, потпуне реченице на задату тему користећи велико слово на почетку реченице и тачку на крају.	
5. Повезује слику с текстом (проверава тачност цртежа на основу више елемената, тј. критеријума).	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

8. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

1

Стави одговарајући знак ☐ ☐ ☐ на крај сваке реченице.

Где су деца била летос

Пожурите, идемо код баке и деде

Летос смо били код баке и деде

2

Ко је поставио питање: Сања или Аца? _____

3

Из које реченице сазнајемо ко су учесници утакмице?
Заокружи слово испред те реченице.

а) Екипе **Корњаче** и **Зечеви** спремне су за утакмицу.

б) Које су боје дресови **Корњача**?

в) **Зечеви**, чувајте се!

4

Напиши две реченице о животињи која ти се допада.
Води рачуна о великом слову и тачки.

5

Тања и Марко иду у исто одељење. Тањи се свиђају пегнице на Марковом лицу и његова коврџава коса. Марко увек носи качкет окренут наопако.

Пронађи Марка на сликама на основу текста.
Заокружи слово испод слике на којој је Марко.

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Правилно употребљава тачку, знак питања и знак узвика.	
2. Разликује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајну, упитну, заповедну).	
3. Разликује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајну, упитну, заповедну).	
4. Саставља једноставне, потпуне реченице на задату тему користећи велико слово на почетку реченице и тачку на крају.	
5. Повезује слику с текстом (проверава тачност цртежа на основу више елемената, тј. критеријума).	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

9. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

Погледај пажљиво слику, а затим уради задатке.

А
Б
В
Г
Д
Ђ
Е
Ж
З
☐
Ј
☐

Л Љ М Н Њ О П ☐ ☐ Т Ћ ☐ Ф Х ☐ Ч Џ Ш

1

Допиши на слици штампана слова која недостају.

2

Препиши слова која су недостајала.

3

Од слова која су недостајала састави једну реч.
Тако ћеш добити назив слике.

4

Које ти се две животиње са слике највише допадају? Пиши писаним словима.

5

Дај имена животињама које су ти се највише допале.

6

Дај имена девојчици и дечаку са слике.

7

Напиши две реченице о ономе што видиш на слици. Води рачуна о великом слову и тачки.

8

Допуни следеће реченице реченичним знацима . ! ?.

- Обој слику
- Шта ти се на слици највише допада
- Допадају ми се нацртане животиње

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Зна слова азбуке.	
2. Правилно пише слова азбуке.	
3. Повезује слова у речи.	
4. Пише писаним словима азбуке.	
5. Употребљава велико слово при писању имена животиња.	
6. Употребљава велико слово при писању имена људи.	
7. Правилно пише реченицу користећи велико слово на почетку реченице и тачку на крају.	
8. Правилно користи реченичне знаке.	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

10. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

Погледај пажљиво слику, а затим уради задатке.

1

Допиши на слици штампана слова која недостају.

2

Препиши слова која су недостајала.

3

Од слова која су недостајала састави једну реч.
Тако ћеш добити назив слике.

4

Које ти се две животиње са слике највише допадају? Пиши писаним словима.

5

Дај имена животињама које су ти се највише допале.

6

Дај имена девојчици и дечаку са слике.

7

Напиши две реченице о ономе што видиш на слици. Води рачуна о великом слову и тачки.

8

Допуни следеће реченице реченичним знацима . ! ?.

- Ко је на слици најсмешнији
- Нацртај још једну животињу
- Медвед је најсмешнији

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Зна слова азбуке.	
2. Правилно пише слова азбуке.	
3. Повезује слова у речи.	
4. Пише писаним словима азбуке.	
5. Употребљава велико слово при писању имена животиња.	
6. Употребљава велико слово при писању имена људи.	
7. Правилно пише реченицу користећи велико слово на почетку реченице и тачку на крају.	
8. Правилно користи реченичне знаке.	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

11. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

Пажљиво прочитај песму, а затим одговори на питања.

ДЕДА МРАЗ

Годинама мој стриц Лаза
Изирава Деда Мраза
Мада бане изненада
Издаје га лажна брада.

Капу му је дао тата
Деда капут од пре рата
Бркове му стрина стави
Само му је стомак прави.

Ја открића своја скривам
Претварам се да уживам
И не скидам осмех с лица –
Много волим мога стрица.

Драгомир Ђорђевић

① Шта у песми значе речи: **изиграва Деда Мраза**?
Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Стриц Лаза се прави да је Деда Мраз.
- б) Стриц Лаза је преварио Деда Мраза.
- в) Стриц Лаза глуми Деда Мраза у позоришту.

② До каквог је **открића** дошао дечак из песме?
Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Схватио је да је стриц Лаза Деда Мраз.
- б) Препознао је татин капут на Деда Мразу.
- в) Сазнао је какав ће поклон добити.

③ Ко у песми каже: **Претварам се да уживам**?
Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) дечак из песме
- б) деда из песме
- в) писац Драгомир
- г) стриц Лаза

- 4 Заокружи наслов песме.
- 5 Колико строфа има ова песма? _____
- 6 Колико стихова има свака строфа? _____
- 7 Напиши речи које се у песми римују. Ми смо започели, ти настави.
- Лаза → Мраза
- изненада → _____
- тата → _____
- скривам → _____
- 8 Напиши правилно следећу реченицу:
Сваседецарадујупоклонима.
- _____
- 9 Напиши кратку поруку за Деда Мраза. Напиши за кога је порука, ко пише поруку и шта поручује.
- _____
- _____
- _____

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Разуме прочитани текст и значење речи у њему.	
2. Разуме понашање лика из текста и значење речи које то понашање одређује.	
3. Повезује речи с ликом који их изговара.	
4. Препознаје структурне елементе песме (наслов).	
5. Препознаје структурне елементе песме (строфу).	
6. Препознаје структурне елементе песме (стих).	
7. Препознаје риму.	
8. Правилно пише реченицу (раздваја речи у њој).	
9. Зна да напише поруку (коме пише, ко пише поруку, шта поручује).	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

12. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

Пажљиво прочитај причу, а затим одговори на питања.

ПРВИ СНЕГ

Целе ноћи падао је снег. Ујутру је све било бело. Деца су се радовала:

– Ура, правићемо Снешка! – рекао је Марко.

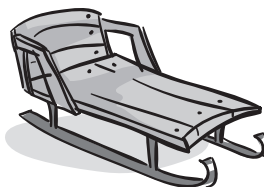
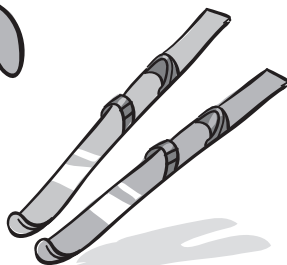
– Хајде да се санкамо – рекла је Лена.

Из жбуна је вирио зец. Био је забринут:

– Тешко ми је да скачем по дубоком снегу. Како да нађем храну?

1 Шта се помиње у овој причи? Заокружи те слике.

2 Какав је снег у овој причи?

бео и _____

3 Ко се у причи радовао санкању?

4 Где се налазио зец из ове приче?
Подвуци у причи реченицу из које то сазнајемо.

5 Зашто се зец **није** радовао снегу?
Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Зато што је био гладан.
- б) Зато што се бојао ловаца.
- в) Зато што му је било хладно.
- г) Зато што је био болестан.

6 Напиши правилно следећу реченицу:
Свадецасерадујуснегу.

7 Подвуци у тексту **упитну** реченицу.

8 Претвори **обавештајну** реченицу у **упитну**.

- обавештајна реченица: Целе ноћи падао је снег.
- упитна реченица: _____

9 Смисли и напиши име за зеца.

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Разуме прочитани текст; уме да повеже слику с текстом.	
2. Проналази у тексту тражену информацију о особинама појава.	
3. Повезује одређено осећање с ликом из текста.	
4. Одређује место радње.	
5. Изводи закључак о осећањима лика из текста.	
6. Правилно пише реченицу (раздваја речи у њој).	
7. Разликује реченице по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, заповедне).	
8. Саставља реченице различите по комуникативној функцији.	
9. Зна и примењује правописно правило о писању имена животиња.	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

13. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

Пажљиво прочитај причу, а затим одговори на питања.

ЛАВ И МИШ

Док је лав спавао, претрча преко њега миш. Лав се пробуди, ухвати миша и хтеде да га поједе.

Миш зацвиле и рече лаву:

– Молим те, поштеди ме, а ја ћу ти се кад-тад одужити.

Лав се насмеја и пусти миша.

И заиста, после неког времена лав се нађе у невољи. Ловци, који су га дуго прогањали, ухвате га у велику мрежу.

Зачује миш лава који је беспомоћно рикао, дође и прегризе мрежу. Лав се поново нађе на слободи, а миш му рече:

– Ти си ми се онда смејао и ниси веровао да и слаби могу помоћи јакима.

По Езопу

- 1 По чему знаш да је ова прича **басна**?
Заокружи слово испред тачног одговора.
а) У њој је описано како добро побеђује зло.
б) У њој се животиње понашају као људи.
в) У њој се говори о невероватним догађајима.
- 2 Ко су **главни ликови** у овој басни?
Заокружи слово испред тачног одговора.
а) ловац и лав
б) ловац и миш
в) лав и миш
- 3 Лав из ове басне није веровао да му миш може помоћи.
Подвуци у причи реченицу из које се то види.

4

Шта је лав научио од миша?
Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Само јаки могу помоћи слабима.
б) Слаби не могу помоћи јакима.
в) Слаби могу помоћи јакима.

5

Упиши у кружиће бројеве (1, 2, 3, 4, 5) по редоследу догађаја у причи.
Ми смо започели, ти настави.

- ☐ Лав се насмеја и пусти миша.
☐ Лав се пробуди, ухвати миша и хтеде да га поједе.
☒ 1 Док је лав спавао, претрча преко њега миш.
☐ Молим те, поштеди ме, а ја ћу ти се кад-тад одужити.
☐ Миш зацвиле и рече лаву:

6

Шта значи реч **беспомоћан**? Заокружи реч која има слично значење.

бесан немоћан сиромашан

7

Напиши правилно следећу реченицу:
Лавимишсупостаалипријатељи.

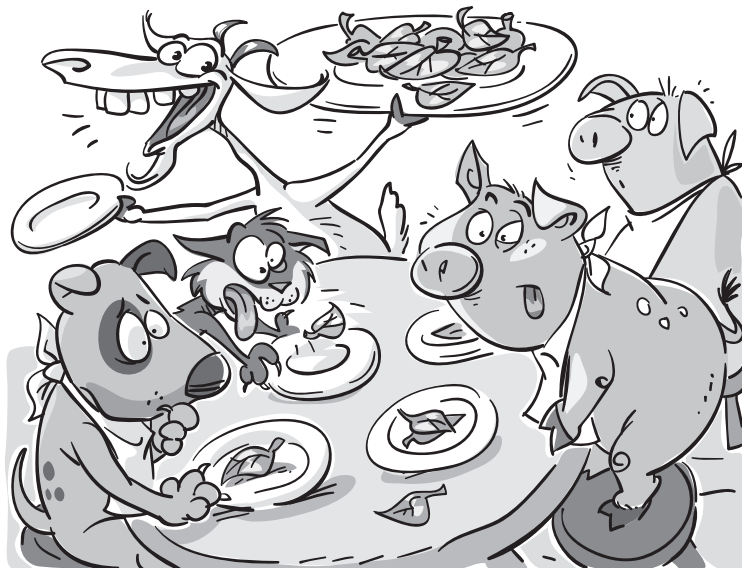
8

Напиши једну **упитну** реченицу о лаву.

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Зна шта је басна.	
2. Разуме текст и уме да одреди ликове у њему.	
3. Проналази у тексту тражену информацију о понашању ликова.	
4. Разуме поуку басне.	
5. Уме да одреди редослед догађаја у тексту.	
6. Разуме значење речи на основу текста или свог искуства.	
7. Пише правилно реченицу (раздваја речи у њој).	
8. Саставља упитну реченицу.	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

ГОЗБА

Мирослав Антић

1. Колико је гостију коза позвала? _____
2. Чиме је коза понудила своје госте? _____
3. Ко се најбоље провео на гозби?
Заокружи слово испред тачног одговора.
а) коза
б) мачка
в) пас
г) квочка
д) прасци
4. Подвуци у песми стих који показује да су гости лепо васпитани.
5. По чему се види да су гости у овој песми **јадни**?
Заокружи слово испред тачног одговора.
а) Били су болесни.
б) Остали су гладни.
в) Нису били лепо обучени.

6 Смисли и напиши још један наслов за ову песму.

7 Подвуци трећи стих у овој песми.

8 Напиши правилно следећу реченицу:
коза Цана воли младо лишће

9 За подвучене речи напиши речи са супротним значењем:

мали прасци → _____

гладни гости → _____

10 Напиши позивницу за козину гозбу.
Напиши ко позива, кога позива, зашто позива, где и када гости треба да дођу.

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Разуме прочитани текст; уме да пронађе тражену информацију у тексту.	
2. Разуме прочитани текст; уме да пронађе тражену информацију у тексту.	
3. Изводи закључак о ликовима из текста.	
4. Проналази речи у тексту које описују понашање ликова.	
5. Разуме значење речи на основу текста.	
6. Разуме прочитани текст и уме да одреди шта је битно у њему (одређује наслов).	
7. Препознаје стих у песми.	
8. Употребљава велико слово на почетку реченице и тачку на крају.	
9. Зна речи са супротним значењем.	
10. Пише позивницу поштујући њене елементе (ко позива, кога позива, зашто позива, место и време одржавања).	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

15. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

Пажљиво прочитај причу и одговори на питања.

ДВА ДРУГА

Ишла шумом два друга, а пред њих искочи медвед. Један се даде у бекство, успуза се уз дрво, а други остаде на путу. Ништа му друго не остаде – баци се на земљу и претвараше се да је мртав.

Медвед приђе и поче да га њуши, а овај престаде да дише.

Медвед му оњуши лице, помисли да је мртав, па оде.

Кад се медвед удаљио, онај друг сиђе с дрвета и стаде се смејати:

– Дедер, реци ми, шта ти је медвед шапутао на ухо?

– Рекао ми је да су лоши они људи који у опасности напуштају своје другове.

Лав Толстој

- 1 Где се дешава радња ове приче? _____
- 2 Колико је ликова у причи? _____
- 3 Зашто се један друг попео на дрво?
Заокружи слово испред тачног одговора.
а) Много се уплашио медведа.
б) Хтео је да боље види медведа.
в) Да би уплашио медведа.
- 4 Шта је урадио друг који је остао на путу?
Заокружи слово испред тачног одговора.
а) Сакрио се иза дрвета.
б) Легао је на земљу.
в) Почео је да бежи.

5 Подвуци у причи три речи које казују шта је радио медвед.

6 Шта значи пословица **Пријатељ се у невољи познаје**?
Заокружи слово испред тачног одговора.

А

Кад ти је пријатељ драг,
сазнаћеш да је у невољи.

Б

Тек кад ти затреба помоћ,
видећеш ко ти је пријатељ.

В

Добри пријатељи
избегавају невољу.

7 Напиши имена за два друга и медведа.

8 Колико у тексту има **упитних** реченица? _____

9 Претвори **обавештајну** реченицу у **упитну**:

• обавештајна реченица: Медвед је оњушио једног друга.

• упитна реченица: _____

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Одређује место радње у причи.	
2. Препознаје ликове у причи.	
3. Изводи закључак о понашању ликова у причи.	
4. Проналази у причи информацију о понашању ликова.	
5. Проналази у причи информацију о понашању ликова.	
6. Разуме значење пословице.	
7. Зна и примењује правило о великом слову у писању личних имена.	
8. Препознаје упитну реченицу.	
9. Саставља реченице различите по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, заповедне).	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

16. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

Пажљиво прочитај текст, а затим одговори на питања.

ТУЖИБАБА

ТУЖИБАБА: Молим, учитељице, он ми је узео гуму!

УЧИТЕЉИЦА: Добро, добро, вратиће ти је... Седи!

ДЕЧАК (исмева тужибабу шапатам): Молим,
учитељице, молим, учитељице...

ТУЖИБАБА: Молим, учитељице, он ме исмева...

УЧИТЕЉИЦА: Немој, Поповићу, да га исмеваш...

ТУЖИБАБА (кези се): Еееее!

ДЕЧАК: Тужибабо!...

Душан Радовић

- 1 Шта овај текст представља? Заокружи слово испред тачног одговора.
 - а) опис учионице
 - б) разговор у учионици
 - в) причу о учитељици
- 2 Ко се појављује у овом тексту? Заокружи слово испред тачног одговора.
 - а) дечак, девојчица и учитељица
 - б) два дечака и учитељ
 - в) два дечака и учитељица
- 3 У овом тексту постоје три лика. Чије смо презиме сазнали? Заокружи слово испред тачног одговора.
 - а) презиме ТУЖИБАБЕ
 - б) презиме ДЕЧАКА
 - в) презиме УЧИТЕЉИЦЕ
- 4 Ко кога у овом тексту исмева? Заокружи слово испред тачног одговора.
 - а) ТУЖИБАБА ДЕЧАКА
 - б) ДЕЧАК ТУЖИБАБУ
 - в) УЧИТЕЉИЦА ТУЖИБАБУ
 - г) ДЕЧАК УЧИТЕЉИЦУ

5

Ко се презива **Радовић**?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) писац
- б) учитељица
- в) тужибаба
- г) дечак

6

Шта означавају речи у загради?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) оно што глумци треба да раде
- б) оно што глумци треба да кажу
- в) оно што глумци треба да обуку

7

Претвори **обавештајну** реченицу у **заповедну**.

• обавештајна: Он ми узима гуму.

• заповедна: _____

8

Шта мислиш, да ли је лепо бити тужибаба? Заокружи одговор.

јесте није

Напиши зашто тако мислиш.

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Препознаје драмски текст (текст за игру) по дијалогу.	
2. Препознаје ликове у тексту.	
3. Разуме прочитани текст и проналази у њему тражену информацију.	
4. Разуме прочитани текст и односе међу ликовима.	
5. Препознаје име писца.	
6. Разликује говор писца (пишчева упутства) од говора јунака у драмском тексту.	
7. Саставља реченице различите по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, заповедне).	
8. Искузује свој став у вези с проблемом који је описан у тексту.	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

17. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

Пажљиво прочитај песму, а затим одговори на питања.

ПЈЕСМА ЂАКА ПРВАКА

Збогом, бако, мили роде,
у школу ме јутрос воде,
тамо ће ме вазда тући,
жив ти нећу доћи кући.
Збогом, јање свилоруно,
чобан ти је погинуо.

Збогом краво, млечна справо,
однио је шалу ђаво,
поздрави ми драго теле,
погинућу данас, веле,
последње ти шаљем збогом,
освети ме тврдим рогом.

Збогом, коњу, ритајући
настрадаћу читајући,
унапријед ми душа зебе,
више јахат нећу тебе,
дај помози страдалнику
бјежаћемо чак у Лику.

Бранко Ћопић

1 Где је дечак из песме провео детињство?
Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) у граду
- б) на селу
- в) на мору

2 Од кога се опрашта дечак из ове песме?

3 Шта дечак мисли да ће му се десити у школи?
Подвуци у песми две речи које то казују.

4

Какав је дечак из ове песме?

Заокружи слово испред тачног одговора.

а) радознао

б) радостан

в) забринут

5

У песми је јагње **свилоруно**. Какви су теле и рог?

Теле је _____.

Рог је _____.

6

Шта ти мислиш, каква је ова песма?

Заокружи слово испред тачног одговора.

а) тужна

б) смешна

в) поучна

Напиши зашто тако мислиш.

7

Колико строфа има ова песма? _____

8

Колико свака строфа има стихова? _____

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Разуме прочитану песму (одређује место радње).	
2. Разуме прочитану песму и у њој налази тражене информације.	
3. Налази тражене информације у вези с ликом из песме.	
4. Препознаје особине лика.	
5. Налази тражене информације у вези с појмовима и појавама из песме.	
6. Искупује свој утисак о песми и уме да га образложи.	
7. Препознаје структурне елементе песме (строфу).	
8. Препознаје структурне елементе песме (стих).	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

18. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

Пажљиво прочитај текст, а затим одговори на питања.

ЛЕПОТИЦА

Једна птица у шумици
цвркулала на гранчици:

– Ко је, ко је лепотица?
Зна се, зна се: веверица!

Та се увек дотерује,
шапицама лице мије.

Нико нема такав реп,
нико није тако леп.

Слуша ово тета лија,
па јој некако не прија:

– Ха, ха, ха веверица,
мисли да је ко̂ глумица.

Али цела шума зна:
најлепша сам само ја!

Јован Јовановић Змај

1 Ко говори у овој песми?
Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) лисица и веверица
- б) птица и лисица
- в) птица и веверица

2 Ко у овој песми изговара речи **најлепша сам само ја**?
Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) птица
- б) веверица
- в) лисица

3 Ко је **хвалисав** у овој песми?
Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) лисица
- б) птица
- в) веверица

4 Смисли и напиши име за лепотицу из ове песме.

5 Подвуци у песми **упитну** реченицу.

6 Препиши из песме једну **обавештајну** реченицу.

7 Заокружи речи са **умањеним** значењем.
Ми смо једну заокружили, ти настави.

шумица
гранчица

глумица
лепотица

шапица
веверица

8 Напиши речи са **увећаним** значењем. Ми смо једну написали, ти настави.

- реп _____
- шапа _____ шапетина _____
- птица _____

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Разуме прочитану песму (препознаје говор ликова).	
2. Повезује речи с ликом који их изговара.	
3. Повезује одређену особину с ликом из песме.	
4. Примењује правописно правило о писању великог слова у именима.	
5. Разликује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, заповедне).	
6. Разликује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, заповедне).	
7. Препознаје речи које означавају нешто умањено.	
8. Гради речи које означавају нешто увећано.	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

19. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

Пажљиво прочитај текст, а затим одговори на питања.

ЛАВ, МЕДВЕД И ЛИСИЦА

Лав и медвед нађу парче меса. Почну се око њега отимати. Тукли су се врло дуго. Најпосле од изнемоглости падоше на земљу. Лисица виде међу њима месо. Она притрча, зграби месо и побеже.

1 Смисли и напиши још један наслов за ову причу.

2 Ко су ликови из ове приче?

3 Да ли из приче сазнајеш где су лав и медвед нашли парче меса?
Заокружи одговор.

да не

4 Зашто су се лав и медвед тукли?

5 Подвуци у причи реченицу из које се види да су лав и медвед били много уморни.

6

Која пословица одговара поуци ове приче?
Заокружи слово испред те пословице.

А Ко другоме јаму копа, сам у њу пада.

Б Ми о вуку, а вук на врата.

В Док се двоје свађају, трећи се користи.

7

Шта мислиш да су радили лав и медвед кад су видели да мяса нема?
Напиши једну реченицу која говори о томе.

8

Шта мислиш, да ли су лав и медвед могли да се договоре?
Заокружи одговор.

МОГЛИ СУ НИСУ МОГЛИ

Објасни зашто тако мислиш.

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Разуме смисао приче дајући јој одговарајући наслов.	
2. Одређује ликове у причи.	
3. Уме да одреди да ли у тексту има тражених информација.	
4. Изводи закључак о поступцима ликова.	
5. Повезује особине ликова с њиховим поступцима.	
6. Разуме поуку приче.	
7. Разуме причу и уме да допише смислени наставак.	
8. Износи свој став о ликовима из басне, образлаже га позивајући се на текст или своје знање и искуство.	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

20. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

Пажљиво погледај табелу, а затим одговори на питања.

	име	како проводи слободно време
	Милица	гледа телевизију, чита књиге
	Ана	чита књиге, игра се
	Миша	игра се, шета се по парку
	Тијана	шета се по парку, чита књиге
	Јоца	вози бицикл, гледа телевизију
	Сашка	гледа телевизију, игра се
	Мирко	гледа телевизију, вози бицикл

1 Ко се, према табели, шета по парку у слободно време?

2 Колико деце чита књиге у слободно време?

3 Како највећи број ове деце проводи слободно време?

4 С којим дететом, према табели, можеш да испробаш нову бицикличичку стазу? Објасни зашто.

Име детета: _____

Објашњење: _____

ЗЕБРА

Зебра је препознатљива по својим пругама. У шумама Африке живе три врсте зебри. Планинска зебра има широке тамносмеђе и беле пруге. Грев зебра има пруге исте такве боје, али уске. Обична зебра има и светлосмеђе пруге између тамних и светлих широких пруга.

5 Попуни табелу користећи се текстом о зебрама.

врста зебре	ширина пруга	боја пруга
планинска зебра		тамносмеђе и беле
грев зебра		
обична зебра		

6 Које зебре, према тексту, имају пруге исте боје?

Одговор: _____

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1, 2, 3. Проналази у табели (нелинеарном тексту) тражене информације.	
4. Повезује информације из табеле, изводи и образлаже закључак.	
5. Попуњава табелу на основу информација из текста.	
6. Изводи закључак на основу текста или табеле.	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

21. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

Пажљиво погледај табелу, а затим одговори на питања.

име детета	које поврће воли	које воће воли
Миша	шаргарепа	јабуке, поморанџе
Соња	шаргарепа, паприка	јагоде, крушке
Јана	шаргарепа, грашак	поморанџе, грожђе
Бора	цвекла, паприка	крушке, банане

1 Које воће воли Бора?

2 Ко воли поморанџе?

3 Ко воли цвеклу?

4 Које поврће ова деца најрадије једу?

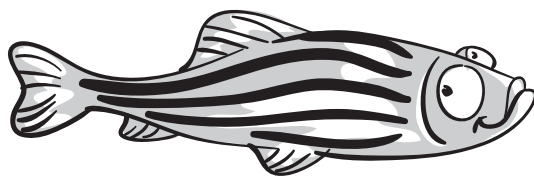
5 Које поврће воли само Јана?

6 У последњи непопуњен ред табеле упиши своје име и омиљено поврће и воће.

РИБЕ И ПТИЦЕ

Неке рибе и птице распознају се по својим пругама.
Риба зебрица живи у водама Азије. Дуж целог тела, које је спљоштено, има правилне уске пруге јарких боја.
Ћубасти гњурац, водена птица, има дугачак врат и пругасту ћубу на врху главе. Код младунаца гњульца пруге су црне и беле, а код одраслих гњуљаца смеђе и црвене.

7 Шта је заједничко риби зебрици, ћубастом гњуљцу и зебри?

Одговор: _____

8 Која је тврдња, према овом тексту, тачна, а која нетачна?
Заокружи **Т (тачна)** или **Н (нетачна)**. Ми смо започели, ти настави.

Тврдња	тачна	нетачна
Зебрица је риба.	☒ Т	☐ Н
Зебрица има широке пруге.	☐ Т	☐ Н
Ћубасти гњурац има кратак врат.	☐ Т	☐ Н
Младунци гњуљца имају пруге.	☐ Т	☐ Н

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1, 2, 3, 4, 5. Уме да прочита табелу и одговори на питања у вези са информацијама које се у њој налазе.	
6. Самостално попуњава табелу.	
7. Изводи закључак о особинама ликова из текста.	
8. Закључује о тачности тврдње на основу текста.	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

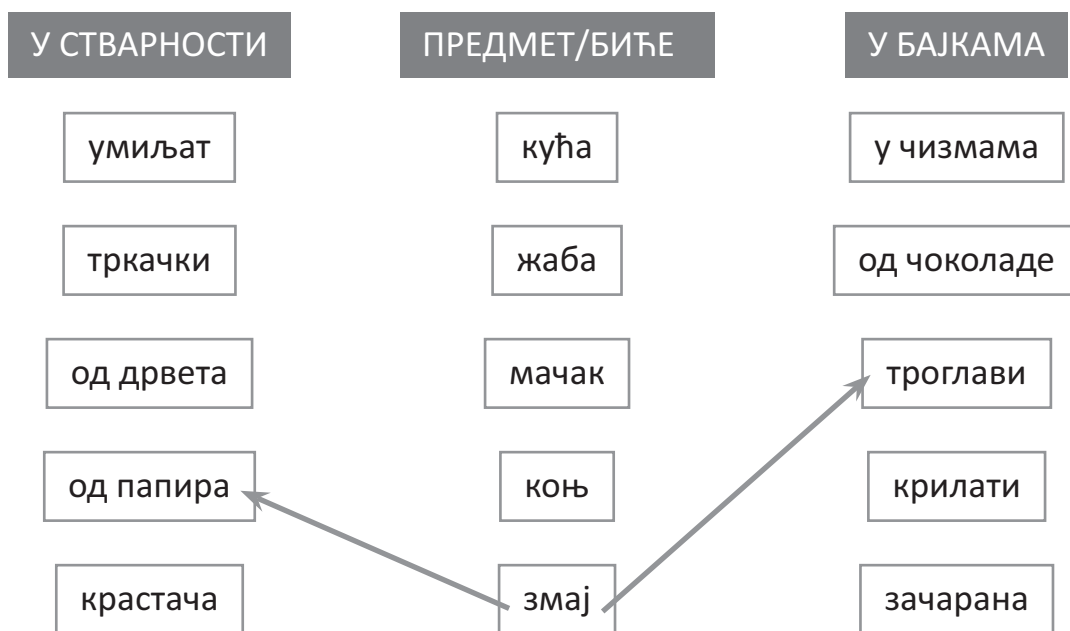
Овде напиши своје име и презиме:

22. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

1 Коста је другу причао о бајкама. Подвуци две реченице у којима је погрешно.

- Бајке обично имају тужан крај.
- У бајкама се говори о чудесним догађајима.
- У бајкама добро побеђује зло.
- Бајке су приче о животињама.

2 Повежи предмет/биће са одговарајућим речима из леве и десне колоне.
Ми смо започели, ти настави.

3 Шта је **могуће**, а шта **немогуће** у стварности?
Поред сваке реченице заокружи **М** (могуће) или **Н** (немогуће).

Змај је отео принцезу и одлетео с њом на највишу планину.	М	Н
Краљевић и принцеза су живели дуго и срећно.	М	Н
Принцеза је осетила зрно грашка испод двадесет душека.	М	Н
Био један цар, па имао три сина.	М	Н
У царевој башти расла је златна јабука.	М	Н

4

Одломци из ове бајке су испреметани. Упиши у кружиће бројеве (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) тако да добијеш прави редослед одломака у бајци. Ми смо започели, ти настави.

ПРИНЦЕЗА НА ЗРНУ ГРАШКА

- ☐ Једне вечери било је страховито невреме: севало је и грмело, киша је пљуштала, једном речју било је ужасно.
- ☐ 3 А напољу је стајала једна принцеза. Али како је изгледала од кише и ружног времена! Вода јој је цурила с косе и одела и сливала се у врхове ципела, па на пете опет излазила – а она је тврдила да је права правцата принцеза.
- ☐ Ујутру је запиташе како је спавала.
„О, врло рђаво“, рече принцеза. „Готово целе ноћи нисам ни тренула. Ко зна шта је било у тој постељи?“
- ☐ 1 Био једном један принц који је хтео да се ожени принцезом, али правом правцатом принцезом. Тако је обишао цео свет да би је нашао, али му се свуд испречило нешто на путу.
- ☐ 4 „То ћемо већ дознати“, помисли стара краљица ... оде у спаваћу собу и стави зрно грашка на дно постеље; затим узе двадесет душека и стави их преко зрна грашка, а одозго још двадесет перина од гушчјег перја.
- ☐ Краљевић је узео за жену, јер је сад знао да узима праву правцату принцезу.
- ☐ Тако су се уверили да је она права принцеза, јер је кроз двадесет душека и двадесет перина од паперја осетила зрно грашка. Толико нежан није могао бити нико осим праве правцате принцезе.

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Зна особине бајке.	
2. Разликује стварно и нестварно.	
3. Уочава шта је могуће, а шта немогуће.	
4. Разуме причу; одређује редослед догађаја у њој.	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

СОВА МУДРОЛИЈА

Сваке вечери, чим се смрачи, у Маринкову собу долети сова Мудролија и почне да изговара мудре речи.

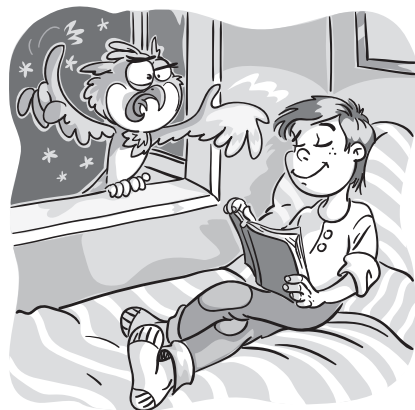
– Ко ради не боји се глади!

Маринко само ћути и чита.

Онда сова настави: – Књига је човеку најбољи друг!

А онда се Маринко окрене сови:

– А знаш ли ти, Мудролијо, да без муке нема науке?

- 1 Подвуци три пословице у овом тексту.
- 2 Зашто се сова из ове приче зове **Мудролија**?

Одговор: _____

- 3 Које још име одговара овој сови?
Заокружи слово испред тачног одговора.
- а) Свађалица
 - б) Паметница
 - в) Лењивица
 - г) Плачљивица
- 4 Шта је заједничко Маринку и Мудролији?
Заокружи слово испред тачног одговора.
- а) Стално ћуте.
 - б) Читају књиге.
 - в) Знају пословице.
 - г) Брбљиви су.

- 5 Кад долеће сова?
Заокружи слово испред тачног одговора.
- а) ујутру
 - б) у подне
 - в) увече

6

Повежи линијама, као што је започето:

Кад је срећна – преде,
не уме да режи.

Чим је негде спази
миш у рупу бежи!

ПОСЛОВИЦА

Кад мачке нема,
мишеви коло воде.

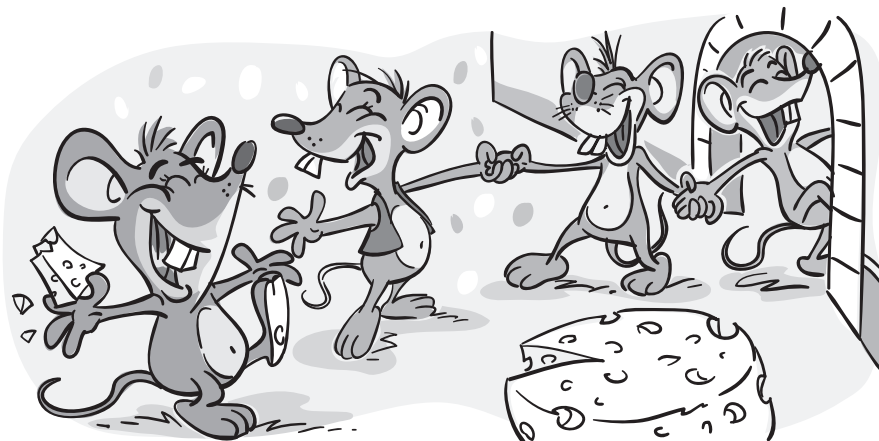
БРЗАЛИЦА

Миш уз пушку,
миш низ пушку.

РАЗБРАЈАЛИЦА

Иде маца око тебе,
пази да те не огребе,
чувај, мијо, реп,
немој бити слеп,
ако будеш слеп,
отпашће ти реп.

ЗАГОНЕТКА

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Препознаје кратке фолклорне форме.	
2. Разуме особине лика и уме да их објасни.	
3. Препознаје особине лика.	
4. Уочава заједничке особине ликова.	
5. Одређује време дешавања догађаја.	
6. Препознаје кратке фолклорне форме.	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

24. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

- 1 Повежи реченице с врстом текста. Ми смо започели, ти настави.

Учитељици Марији Петровић

Молим Вас, учитељице, да
мом сину Јовану Илићу оправдате
изостанке од прошле недеље.

Хвала!

15. мај 2010. год.

Јованов отац

обавештење

Прво добро промућкај јогурт,
па га онда отвори.

порука

Драга Марија,

Дођи на прославу Нове године!

Друштво се скупља око 20 часова
у мојој кући.

Иван Костић

упутство

Промењен је распоред за уторак.
Уместо математике, трећи час у I₂
биће физичко васпитање.

молба

Мама, отишла сам код Зорице по
свеску из математике.

Мирјана

ПОЗИВНИЦА

2

Твоје одељење припремило је приредбу за крај школске године. Састави обавештење о томе.

Обавештење треба да садржи следеће податке: ко прави приредбу, зашто прави приредбу, када и где се одржава приредба.

Обавештење

3

Позови родитеље на приредбу. Напиши позивницу за њих. Напиши ко позива, кога позива, зашто позива, где и када родитељи треба да дођу.

Здраво родитељи,

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1. Препознаје текстове који припадају основним жанровима писане комуникације (поруку, обавештење, позивницу...).	
2. Саставља текстове који припадају основним жанровима писане комуникације (поруку, обавештење, позивницу...).	
3. Саставља текстове који припадају основним жанровима писане комуникације (поруку, обавештење, позивницу...).	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

Овде напиши своје име и презиме:

25. КОНТРОЛНА ВЕЖБА

1 Настави да уписујеш онако како је започето:

А	→	слово
Ана		
Ана пише.		

2 Напиши називе реченичних знакова.

.	→	тачка
?		
!		

3 Којој врсти припадају следеће реченице? Напиши њихове називе.

Јанко и Маја су добри другови.	_____
Да ли је Ленка у твом одељењу?	_____
Не преписуј решења!	_____ заповедна

4 У реченици **Дечји песник Мирослав Антић рођен је у Мокрину** речи **Мирослав Антић** написане су великим почетним словима. Зашто?

- а) То је име писца.
- б) Он је познат писац.
- в) Он је наш писац.

5 Зашто је реч **Мокрин** у претходном задатку написана великим почетним словом? Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) То је велико место.
- б) То је познато место.
- в) То је назив места.

6 Напиши називе делова песме.

СВАКОГА ДАНА

Свакога дана кад с посла дође
мој тата мени косу чупне
мој тата мене шаком лупне
и каже: „Јак си као гвожђе!“

Свакога дана, кад пере руке,
он насапуни сестри лице
и прска водом канаринце
и с нашом мачком игра жмурке.

Драган Лукић

Ко је Драган Лукић?

7 Народна прича **Лисица и миш** почиње следећом реченицом:
Једног пролећног дана разговарали миш и лисица преко потока.

Једног пролећног дана означава _____ време радње _____.

Преко потока означава _____.

8 Како називамо причу у којој животиње говоре
и понашају се као људи? _____

9 Повежи име писца и песму коју је он написао, као што је започето.

Јован Јовановић Змај

Јесења песма

Љубивоје Ршумовић

Мати

Душан Радовић

Хвалисави зечеви

Десанка Максимовић

Ау што је школа згодна

Шта смо проверавали	Коментар наставника/наставнице
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. Именује језичке, граматичке правописне и књижевнотеоријске појмове.	
9. Повезује име писца и наслов његовог дела.	
Датум израде контролне вежбе	Потпис наставника/наставнице

КАКО КОРИСТИТИ ОВЕ КОНТРОЛНЕ ВЕЖБЕ

Пошто у првом полугодишту, па чак и у другом, ученици још увек довољно не овладавају самосталним читањем, предвиђено је да наставник чита упутство да би био сигуран да ће ученици разумети шта треба да ураде. Ученици затим самостално раде. Због тога вежбе нису подељене на вежбе за групу А и групу Б, али су по две вежбе, нарочито из првог дела, по теми и задацима веома сличне. Једну од тих вежби, сличну оној коју је предвидео за одређени термин провере знања и вештина, наставник може дати као припремну вежбу, односно као поновљену вежбу како би видео колико су ученици усвојили његове коментаре и упутства и да ли су и колико напредовали од претходне провере.

КОЈИ ОДГОВОР ПРИЗНАТИ КАО ТАЧАН

У инструкцији је јасно наведен одређен захтев (шта се од ученика тражи) и начин на који ученик треба да одговори на тражени захтев – да се нешто нацрта, заокружи, подвуче, повеже, препише, напише. Међутим, учеников одговор може и да одступи од начина решавања и претпостављеног одговора:

- ученик није одговорио на тражени начин (на пример, тражену реч и реченицу је подвукао, а требало је да их препише, заокружио их је, а требало је да их подвуче и сл.)
- дао је другачији одговор од наведеног, али тачан и смислен
- учеников одговор није написан потпуном реченицом, већ једном речју или синтагмом, али је то тачан и директан одговор на постављено питање.

У свим овим случајевима одговоре ученика треба прихватити као тачне.

При процењивању тачности, односно нетачности одговора, **наставник стално треба да има на уму то да се једним захтевом испитује само једна способност.** Не треба процењивати у одговору оно што није битно за предвиђен захтев, односно за знање и вештину који се тим захтевом проверавају. На тај начин и наставник, и ученик, и родитељ имају могућност да виде у чему је дете добро, а у чему је слабије, како би се тој слабости посветили додатна пажња и рад. На пример, ако се од ученика тражи да пронађе одређену информацију, да уочи неке односе у тексту, да изведе неки закључак – и ученик тачно одговори, али у одговору направи језичке и правописне грешке – онда се због непознавања и непоштовања правописних правила не сме умањити вредност његовог одговора. И обрнуто: уколико се проверава само познавање и примена правописних правила, не треба вредновати садржину написаног.

Збирка контролних вежби за први разред не предвиђа бодовање задатака. Табела са описом тражених знања и вештина олакшава наставнику да формулише описну оцену. Уколико се наставник из одређених разлога ипак одлучи за неку врсту бодовања, требало би да се послужи својим стручним и педагошким искуством. При томе би морао да води рачуна о могућностима појединих ученика, и о могућности одељења као целине, и да, пре свега, има на уму циљ који треба да се постигне овим контролним вежбама – провера знања и вештина у датом тренутку како би ученици постепено напредовали.

У састављању вежби аутори су користили текстове из разних извора, и то у изворном облику, као и у облику прилагођеном и прерађеном за ову намену. При том су водили рачуна о томе да се не изневери смисао оригиналног текста или дела текста који је унет у вежбу. Наставничко искуство, као и резултати из националних и интернационалних испитивања постигнућа ученика у различитом узрасту помогли су ауторима у овом раду.*

УПУТСТВО ЗА ВРЕДНОВАЊЕ НЕКИХ ОДГОВОРА

7. и 8. контролна вежба

2. задатак Ко је поставио питање?

Напомена: Прихватити као тачан одговор и заокруживање lika девојчице или речи у облачићу јер задатак проверава способност препознавања упитне реченице.

9. и 10. контролна вежба

2. задатак Препиши слова која су недостајала.

Напомена: Прихватити као тачан одговор правилно написана слова, мада то нису слова која се траже у претходном задатку.

* Национално тестирање образовних постигнућа ученика трећег разреда основне школе;

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, Београд, www.ceo.edu.rs.

PIRLS, међународно тестирање – Progress in International Reading Literacy Study, www.pirls.org.

PISA, међународно тестирање петнаестогодишњака – Programme for International Student Assessment (OECD), www.pisa.oecd.org.

11. контролна вежба

9. задатак Напиши кратку поруку за Деда Мраза.

Напомена: Тачан одговор је одговор који има три елемента поруке (коме се пише, шта се поручује, ко пише). Словне, језичке и правописне грешке не утичу на вредновање одговора.

13. контролна вежба

3. задатак Лав из ове басне није веровао да му миш може помоћи.

Подвуци у причи реченицу из које се то види.

Напомена: Тачан одговор је реченица Лав се насмеја (и пусти миша). Не треба прихватити реченицу ... ниси веровао да и слаби могу помоћи јакима ... јер овим задатком испитујемо запажање о понашању ликова.

14. контролна вежба

10. задатак Напиши позивницу за козину гозбу.

Напомена: Тачан одговор је одговор који има пет елемената позивнице (ко се позива, разлог позива, место и време одржавања гозбе, ко позива). Словне, језичке и правописне грешке не утичу на вредновање одговора.

15. контролна вежба

2. задатак Колико је ликова у причи?

Одговор: **два, три**

Напомена: Признати оба одговора, јер ученик не мора да препозна да је и медвед лик у овој причи.

9. задатак Претвори обавештајну реченицу у упитну.

Напомена: Признати за тачан одговор реченице **Да ли је медвед оњушио једног друга?** и **Кога је медвед оњушио?**

16. контролна вежба

7. задатак Претвори обавештајну реченицу у заповедну.

Напомена: Признати за тачан одговор заповедне реченице: **Не узимај му гуму! Дај ми гуму! Врати ми гуму!**

8. задатак Шта мислиш, да ли је лепо бити тужибаба? Заокружи одговор.

ЈЕСТЕ НИЈЕ

Напомена: Претпоставка је да ће ученик заокружити одговор НИЈЕ. Али у оваквој врсти задатака, која испитује да ли ученик уме да образложи свој став, сам одговор није битан, односно ученик може да заокружи и један и други одговор. При вредновању оваквих задатака важно је да образложење буде у складу са изабраним одговором, као и позивање на текст, односно искуство.

17. контролна вежба

2. задатак Од кога се опрашта дечак из ове песме?

Одговор: **бака, јагње, теле, крава, коњ**

Напомена: Признати као тачан одговор четири или пет наведених дечакових пријатеља. Ученик може да одговори потпуном реченицом или само да наведе од кога се дечак из песме опрашта. Не вредновати начин писања тих речи: погрешно или неправилно написана слова или изостављена слова јер се задатком проверава проналажење информација у песми, а не поштовање правила писања.

6. задатак Шта ти мислиш, каква је ово песма?

Напомена: Претпоставка је да ће бити заокружен одговор а) тужна. Али ако ученик сматра да је тачан одговор б) смешна, треба га прихватити. У оба случаја потпун одговор захтева и образложење које треба да буде у складу са изабраним одговором.

18. контролна вежба

4. задатак Смисли и напиши име за лепотицу из ове песме.

Напомена: Признати за тачан одговор име које је написано великим словом, без обзира на то да ли је то име за веверицу или лисицу.

6. задатак Препиши из песме једну обавештајну реченицу.

Напомена: Прихватити као тачан одговор сваку обавештајну реченицу у оквиру сложене, односно ону која стоји самостално.

19. контролна вежба

3. задатак Да ли из приче сазнајеш где су лав и медвед нашли парче меса?
Заокружи тачан одговор.

ДА НЕ

Напомена: Неки ће ученици, можда, заокружити ДА, јер мисле да се радња дешава у шуми. То, међутим, није тачан одговор јер је заснован на искуству, а не на конкретном тексту.

7. задатак Шта мислиш да су радили лав и медвед кад су видели да меса нема?
Напиши једну реченицу која говори о томе.

На пример: **Устали су. Отишли. Наставили су да се свађају. Потражили су ново парче меса и сл.**

Напомена: Признати за тачан одговор сваку смислену реченицу, иако се у њој налазе словне и правописне грешке, будући да задатком проверавамо само способност ученика да допише логичан наставак приче.

8. задатак Шта мислиш, да ли су лав и медвед могли да се договоре?
Заокружи одговор. Објасни зашто тако мислиш.

МОГЛИ СУ НИСУ МОГЛИ

Напомена: Овде нема тачних и нетачних одговора. Важно је да учениково објашњење буде у складу са одговором. На пример, ако заокружи МОГЛИ СУ, може да одговори: **Могли су да су мало више размишљали; Могли су да нису били тако тврдоглави.**

Ако заокружи НИСУ МОГЛИ, одговор може да буде: **Животиње се увек отимају око хране; Само се људи договарају и сл.**

23. контролна вежба

2. задатак Зашто се сова из ове приче зове **Мудролија**?

Напомена: Прихватити одговор у којем се каже да је сова паметна, мудра или да зна пословице.

Знам и умам
КОНТРОЛНЕ ВЕЖБЕ
српски језик за први разред основне школе
прво издање

Аутори

Јелисавета Делић
Александра Стефановић
Александра Станић

Рецензенти

Др Драгица Павловић-Бабић, *Институт за психологију
Филозофског факултета* у Београду
Мирјана Мркоњић, професор разредне наставе,
ОШ *Никола Тесла* у Београду
Зорица Нобл, професор разредне наставе,
ОШ *Вељко Дугошевић* у Београду
Марија Капс, професор разредне наставе,
ОШ *Краљ Петар Први* у Београду

Уредник

Славица Марковић

Илустратор

Драган Максимовић

Лектор

Виолета Бабић

Графичко обликовање

Душан Павлић

Припрема за штампу

Небојша Митић

Издавач

Креативни центар
Градиштанска 8
Београд
Тел./факс: 011 / 38 20 464, 38 20 483, 24 40 659

За издавача

Мр Љиљана Маринковић

Штампа

Графипроф

Тираж

3.000

copyright © Креативни центар, 2010

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.016:811.163.41-028.31(075.2)(076)

ДЕЛИЋ, Јелисавета, 1959

Српски језик : контролне вежбе за први
разред основне школе / Јелисавета Делић,
Александра Стефановић, Александра Станић;
[илустратор Драган Максимовић]. - 1. изд. -
Београд : Креативни центар, 2010 (Београд :
Графипроф). - 56 стр. : илустр.; 29 см. - (Едиција
Знам и умам / [Креативни центар])

Тираж 3.000

ISBN 978-86-7781-795-4

1. Стефановић, Александра, 1968 [аутор]
2. Станић, Александра, 1947 [аутор]

COBISS.SR-ID 177672972

Министар просвете Републике Србије одобрио је издавање и употребу овог рукописа, као другог наставног средства за наставни предмет Српски језик за први разред основне школе, решењем број 650-02-00110/2010-06 од 21. 7. 2010. године.

